

Česká kritéria pro přijetí eura - ekonomka

Markéta Šichtařová

- editor007 | 12. února 2024

ČESKO: V poslední době více než kdykoli dříve slýcháme od vládních představitelů volání po zahájení procesu k přijetí eura.

Při otevření tohoto tématu je namísto ohlédnout se zpět a zhodnotit naši zkušenost v úzkém svazku se zeměmi Evropské unie. Neméně důležité je také zabývat se otázkami dalšího směřování Evropské unie a naší role v tomto spojení.

Bez ohledu na dílčí úspěchy a neúspěchy našeho soužití si pouze položíme otázku nejzásadnější, která je s přijetím eura přímo spojena: Je v českém zájmu další, užší evropská integrace? Odpověď je jednoznačná: ne.

Toto odmítnutí nezaujímá postoj proti další spolupráci s našimi sousedy, nestaví se ani proti jejich zájmům. Jeho podstatou je poznání, že prohloubení politické integrace států Evropské unie není v zájmu žádného z nich a slouží výhradně zájmům center politické moci.

Už dávno jsme v procesu integrace Evropy překročili hranici, která byla pro všechny země výhodná. Původní cíl ekonomické integrace, tedy odbourání byrokratických bariér a zajištění co nejsvobodnějšího prostředí pro vzájemný obchod a spolupráci mezi evropskými národy se zvrhnul v přesný opak.

Byrokratických překážek podnikání neustále přibývá, toleranci a oslavu rozmanitosti jednotlivých národních tradic vystřídala všudypřítomná unifikace. Kořeny jednotlivých států jsou násilně vytrhávány, pestrost evropských kultur je necitlivě homogenizována a proti vůli většiny obyvatel je utvářen šedý kompozit.

Už tak nestabilní sloučenině dodává doslova třaskavý potenciál příměs mimoevropská. Jakýkoli vnější či vnitřní impuls může působit jako roznětko. Takovým impulsem může být například rostoucí politická polarizace v USA nebo chudoba uměle vyvolaná evropskou politikou „poručíme větru dešti, ať to stojí, co to stojí“.

Evropský integrační proces se už dávno neodehrává v souladu se zájmy a přáním většiny evropských obyvatel včetně obyvatel našich. Jasným důkazem je rostoucí napětí ve společnosti i protesty zemědělců z počátku roku 2024, které svým rozsahem a intenzitou nemají obdoby.

Dobré vztahy se mohou tvořit pouze na dobrovolné bázi, bez nátlaku, kde základní motivací k uzavření dohody je oboustranná výhodnost. Posledním pokusem o zničení naší prosperity je snaha vládnoucích elit prosadit proti převládající vůli lidu přijetí společné evropské měny euro. Jako sebevědomí občanů deklarujeme, že naše měna musí být nástrojem dosažení prosperity. Prosperita nesmí být obětována za účelem získání jakékoliv nové měny.

Místo dalšího svazování naší země s Evropskou unií prostřednictvím vstupu do eurozóny bychom měli zařadit zpětný chod a s přijetím eura posečkat do chvíle, kdy zaprvé naše ekonomika se konvergencí ještě více sblíží s ekonomikou eurozóny, zadruhé také euro bude prokazatelně pevnou měnou, která bude pro eurozónu znamenat přínos. Zda tato chvíle někdy nastane, nyní nelze odhadnout, ale s jistotou můžeme konstatovat, že zatím tento čas nenastal.

Pokud se někdy rozhodneme přijmout novou měnu, nesmí být toto rozhodnutí motivováno politicky, na úkor blahobytu národa. Toto případné sebevědomé rozhodnutí musí být motivováno ekonomicky a musí přijít v situaci, kdy jednoznačně a prokazatelně naši ekonomickou i politickou stabilitu posílí. Případné rozhodnutí o přijetí nové měny proto musí vycházet především z plnění podmínek ze strany této nové měny tak, aby její přijetí podpořilo naše vlastní národní zájmy.

Maastrichtská kritéria pro přijetí eura jsou definována eurozónou jako podmínky pro akceptování nové země. Tato kritéria jsou ale pro definování naší prosperity irelevantní, protože jsou to kritéria eurozóny, nikoliv kritéria naše, a nikterak nedefinují, za jakých podmínek jsme my ochotni se k eurozóně připojit.

Navrhují toto znění našich kritérií:

Deklarujeme, že naše ochota akceptovat cizí měnu je podmíněna zejména tím, že všechny země platící měnou, kterou budeme ochotni přijmout, budou soustavně v každém jednotlivém roce a v každé jednotlivé zemi po období dvou po sobě následujících let plnit stejná kritéria, jejichž splnění je požadováno po zemi, která k nové měně přistupuje. Tuto podmínku dnes eurozóna nesplňuje.

Jako sebevědomí občané prohlašujeme, že naše ochota akceptovat cizí měnu je podmíněna tím, že tato cizí měna splní následující kritéria:

1. Všechny země platící měnou, kterou budeme ochotni přijmout, budou soustavně v každém jednotlivém roce a v každé jednotlivé zemi po období dvou po sobě následujících let plnit Maastrichtská kritéria stanovená pro výši jejich hrubého veřejného dluhu i deficitu veřejného rozpočtu. Tato podmínka prokáže, zda eurozóna je sama schopna plnit stejná fiskální kritéria, která požaduje po nás.
2. Průměrná roční inflace v zóně platící měnou, kterou budeme ochotni přijmout, se nesmí v každém jednotlivém roce a v každé jednotlivé zemi po období dvou po sobě následujících let o více než 1,5 p. b. vzdálit české průměrné roční inflaci. Tato podmínka zaručí, že cenová a mzdová konvergence naší ekonomiky s eurozónou je dostatečná.
3. Kurz cizí měny, kterou budeme ochotni přijmout, nesmí alespoň dva roky před naším přijetím této cizí měny posílit nebo oslabit vůči české koruně o více než 5 %. Tato podmínka zaručí, že přijetím nové měny se nepřipravíme o kurzový konvergenční kanál, a tedy přijetí eura nevratně nepoškodí strukturu naší ekonomiky.
4. Tato cizí měna musí alespoň dva roky před naším akceptováním této měny vykazat schopnost udržet si kupní sílu a neznehodnotit úspory našich občanů, což prokáže tak, že neznehodnotí za dva roky více než o 5 % ke zlatu coby neutrální a globální hodnotové kotvě. Tato podmínka je nezbytnou k tomu, aby čeští občané měli jistotu, že přijetím nové měny nedojde k ještě výraznějšímu znehodnocování kupní síly jejich úspor, než jaké způsobuje česká koruna.
5. Zóna, jejíž měnu budeme ochotni přijmout, se zaručí mezinárodně vymahatelnou právní deklarací, že nepodnikne ze své strany žádný pokus připravit naše občany o právo na hotovost, ani nepodnikne pokus zavést digitální měnu centrální banky (CBDC), která by umožnila sledování občanů.
6. Teprve pokud tyto naše podmínky přijetí eura budou plněny, potom poslední slovo o přijetí eura musí mít čeští občané, kteří se vyjádří v referendu.

AUTOR: Markéta Šichtařová

ZDROJ: Blog iDnes